

Elżbieta Matyaszevska,

historyk sztuki,
doktor nauk huma-
nistycznych. W la-
tach 1985-1990
członkini ogólnop-
olskiego zespołu
badawczego przy
Instytucie Sztuki
PAN w Warszawie,
prowadzącego ba-
dania nad polskim

życiem artystycznym drugiej połowy
XIX wieku, w ramach programu wę-
złowego *Polska kultura narodowa, jej
percepcje i tendencje*. W 1991-1993 se-
kretarz naukowy zespołu przy Insty-
tucie Sztuki PAN, przygotowującego
katalog dzieł malarskich Jana Matej-
ki w związku z rocznicami 150-lecia
urodzin i 100-lecia śmierci artysty -
dwutomowa publikacja, do której na-
pisała też kilkadziesiąt haseł katalogo-
wych, została wydana w 1993 roku pod
tytułem *Matejko. Obrazy olejne. Ka-
talog*. W latach 1992-2001 współpra-
cowała z redakcjami lubelskich i war-
szawskich periodyków (m.in. „Prze-
gląd Akademicki”, „Dziennik
Wschodni”, „Akcent”, „Wnętrze Two-
jego Domu”, „Dobre Wnętrze”, „Zabyt-
ki-Heritage”), publikując relacje z wy-
staw sztuki dawnej i współczesnej,
a także cykliczne teksty z zakresu hi-
storii ubioru, mody i rzemiosła arty-
stycznego.

Elżbieta Matyaszevska od lat
utrzymuje aktywny kontakt z Instytu-
tem Historii Sztuki KUL, uczestnicząc
w organizowanych sesjach naukowych
oraz działalności kulturalno-naukowej
na rzecz miasta Lublin. W roku 2008
koordynowała prace mające na celu
zorganizowanie przy Instytucie Histo-

rii Sztuki KUL zajęć z historii sztuki
dla członków Uniwersytetu Trzeciego
Wieku, z którym współpracuje jako
wykładowca. Wykłada również dla
członków UTW w Tomaszowie Lubel-
skim i Świdniku. Od roku 2011 prowa-
dzi współpracę z Filharmonią Lubel-
ską w ramach Akademii Muzyki i Pla-
styki (oferta skierowana do szkół
ponadpodstawowych Lublina i regio-
nu), przygotowując prezentacje z za-
kresu sztuk plastycznych, wpisujące
się w określone tematy muzyczne. Po-
nadto, w ramach działalności dydak-
tycznej, prowadziła zajęcia obejmują-
ce najważniejsze zjawiska z dziejów
sztuki nowoczesnej i najnowszej, za-
równo polskiej, jak i powszechnej
w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przy-
rodniczej w Sandomierzu, wykłady
o sztukach pięknych dla członków Uni-
wersytetu Otwartego KUL, a także za-
jęcia specjalizacyjne na Studiach Po-
dyplomowych przy Instytucie Historii
Sztuki KUL. W ostatnich latach pra-
cowała w Instytucie Leksykografii KUL
na stanowisku adiunkta, prowadząc
dział sztuki religijnej i redagując hasła
z tego zakresu tematycznego do *Ency-
klopedii Katolickiej*. Od stycznia 2014
roku jest wiceprezesem lubelskiego
Oddziału Stowarzyszenia Historyków
Sztuki.

Elżbieta Matyaszevska jest autor-
ką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”.
*Religia w życiu i twórczości Jana Ma-
tejki* (Lublin 2007) oraz kilkadziesiąt-
ciu publikacji naukowych i popularno-
naukowych w zakresie ikonografii
chrześcijańskiej i malarstwa polskie-
go, a także wielu haseł z dziedziny hi-
storii sztuki zamieszczonych w *Ency-
klopedii Katolickiej*.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszevską

Wiek pary i elektryczności *Podróże w czasie, czyli odkrywanie sztuki*

Zapraszamy

Rewolucja Francuska, która zburzyła dotychczasowe status quo Europy zapoczątkowała równocześnie istotne przemiany cywilizacyjne, zarówno w sferze społeczno-politycznej, jak i obyczajowo-kulturowej. Na ich bazie zaczęła kształtować się nowa koncepcja artystyczna określana mianem romantyzmu, zakładająca całkowitą swobodę twórczą, odrzucająca ograniczenia wynikające zarówno z nakazów rozumu, jak i wypracowane wcześniej kanony oraz wielowiekową tradycję. Równocześnie rozwijała się nowoczesna świadomość narodowa, nadając romantyzmowi w poszczególnych krajach barwę patriotyczną. W dziedzinie sztuk plastycznych romantyzm kierował się przede wszystkim zasadą poszanowania i respektowania indywidualności artysty, jego intuicji oraz subiektywnych odczuć. Mimo iż nie wykształcił jednolitych cech stylistycznych, tworzone wówczas dzieła cechowała nie tylko wspólna postawa artystów wobec rzeczywistości, ale też podobieństwo tematów realizowanych w różnych kręgach kulturowych. Wśród powtarzających się motywów znalazły się między innymi nawiązywanie do przeszłości jako wyraz tęsknoty za dawnym porządkiem oraz nobilitacja czasów średniowiecznych jako epoki tajemniczej i uduchowionej. Popularne były też dzieła ilustrujące rycerską przeszłość oraz gloryfikujące czasy panowania królów. W tym ostatnim nurcie mieściły się również obrazy zaliczane do malarstwa just milieu, zasadniczo ukazującego dworskie życie w formie anegdoty historycznej. W ramach zainteresowania historią własnego narodu i kraju mieściło się również ilustrowanie przez artystów wydarzeń im współczesnych, a także wielkich katastrof i kataklizmów. Tematem po-

dejmowanym przez niemal wszystkich artystów romantycznych były czasy napoleońskie – początkowo gloryfikowano Napoleona I Bonapartego jako samotnego bohatera-zwycięzcę, by w późniejszym okresie pokazać też negatywne skutki wojen przez niego prowadzonych. Przedmiotem szczególnego zainteresowania artystów okresu romantyzmu była natura, co wynikało nie tylko z dostrzeżenia i zaakceptowania jej potęgi i nieprzewidywalności, ale też z odkrycia, po latach panowania akademickich i klasycznych schematów, samego pejzażu i jego naturalnego piękna. Jeszcze dalej poszli romantycy niemieccy, którzy z krajobrazu uczynili obiekt kontemplacji, doszukując się w nim boskiego pierwiastka.

Architektura okresu romantyzmu kojarzona jest głównie z neogotykiem i innymi neostylami, będącymi efektem panującego w całym XIX stuleciu historyzmu. Popularne były też tzw. ogrody angielskie o nieregularnym planie, z licznymi pawilonami i sztucznymi ruinami. W zakresie sztuki użytkowej romantyzm utożsamiano głównie z biedermeierem, czyli mieszczańskim stylem popularnym szczególnie w latach 1815-1848.

Po burzliwym końcu XVIII i niełatwych początkach XIX wieku w całej Europie na nowo zaczęto budować względny ład. Tworzyły się nowe organizmy państwowe, umacniała się pozycja miast i bogacącej się burżuazji. Powszechne stawały się liczne wynalazki i techniczne nowinki. Ludzie zaczęli żyć bardziej intensywnie, gromadząc w pośpiechu coraz więcej dóbr materialnych. Około połowy wieku XIX sztuka powoli porzucała romantyczny kostium, wchodząc w fazę naturalizmu i realizmu.

Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską

Wiek pary i elektryczności

Podróże w czasie, czyli odkrywanie sztuki

Spotkanie odbędzie się
w czwartek 19 lutego 2015 r. o godz. 18.00
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturylsm.pl
Wstęp wolny